

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ДС/СС 05/4-02 бр. 1937/1-VIII/22 24.12.2009. године	
---	--

ВЕЋЕ НАУЧНИХ ОБЛАСТИ
ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду је на својој II редовној седници, 24.12.2009. године – на основу чл. 211. став 1. алинеја 14. и члана 256. Статута Факултета, прихватило Извештај Комисије за докторске студије с предлогом теме за докторску дисертацију: КОНСТРУИСАЊЕ ТРАНС-СЕКСУАЛНОСТИ И ИНТЕР-СЕКСУАЛНОСТИ ИЗМЕЂУ НАУКЕ И ИДЕОЛОГИЈЕ: МЕТОДОЛОШКА КРИТИКА, докторанда мр Предрага Шарчевића.

За ментора је одређен доц. др Милош Миленковић.

Доставити: 1x Универзитету у Београду 1x Стручном сараднику за докторске дисертације 1x Шефу Одсека за правне послове 1x Архиви	ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА Проф. др Весна Димитријевић
---	--

Факултет Филозофски
04/1-2 бр. 6/1665
(број захтева)
13.01.2010.
(датум)

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Веће научних области друштвено-хуманистичких
наука
(Назив већа научних области коме се захтев упућује)

ЗАХТЕВ
за давање сагласности на предлог теме докторске дисертације

Молимо да, сходно члану 46. ст. 5. тач. 3. Статута Универзитета у Београду («Гласник Универзитета», бр. 131/06), дате сагласност на предлог теме докторске дисертације:

Конструисање транс-сексуалности и интерсексуалности између

науке и идеологије: методолошка критика

(пун назив предложене теме докторске дисертације)

НАУЧНА ОБЛАСТ етнологија-антропологија

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

Име, име једног од родитеља и презиме кандидата:

Предраг (Милорад) Шарчевић

Назив и седиште факултета на коме је стекао високо образовање: Филозофски фак. у Београду

Година дипломирања: 1989.

Назив магистарске тезе кандидата:

Вурцине: конструисање родног идентитета

Назив факултета на коме је магистарска теза одбрањена: Филозофски

Година одбране магистарске тезе: 2009.

Обавештавамо вас да је Наставно-научно веће

на седници одржаној 24.12.2009.

размотрило предложену тему и закључило да је тема подобна за израду докторске дисертације.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Проф. др Весна Димитријевић

Прилог:

1. Предлог теме докторске дисертације са образложењем
2. Акт надлежног тела факултета о подобности теме за израду докторске дисертације

Obrazloženje teme doktorske teze

Konstruisanje transseksualnosti i interseksualnosti između nauke i ideologije: Metodološka kritika

1. Predmet istraživanja

Savremena antropološka i socijalno-istorijska istraživanja ukazala su da dihotomni sistem pola/roda nije univerzalan i da širom sveta i u različitim vremenima postoji mnoštvo kulturnih odgovora na činjenicu da neke osobe prevazilaze uobičajene kategorije muškog i ženskog. Ta istraživanja takođe pokazuju da se takve osobe sreću znatno češće nego što se nekad mislilo, bilo da je reč o odstupanjima koja se odnose na telo ili pak na ponašanje i ontologiju pojedinaca. Istraživači i teoretičari poput Tomasa Lakera i Gilberta Herta čak naglašavaju da postoje brojne indikacije da se o dimorfizmu u nauci i popularnim shvatanjima ne može govoriti pre perioda modernosti. S druge strane, savremena (medicinska) seksologija razvija se, više od jednog stoleća, pod direktnim ili indirektnim uticajem darvinističke evolucione paradigme, u kojoj upravo “princip polnog dimorfizma” (shvaćenog kao filogenetski nasleđena struktura dva tipa ljudske i polne prirode, muške i ženske, ali i kao suštinska struktura individualnog razvoja), predstavlja jedan od temeljnih stubova na kojem se potom grade kulturne predstave o dva korelirajuća roda – muškom i ženskom – odnosno, o dve i samo dve “prirodne” i “normalne” rodne kategorije, uloge i identiteta, a sva odstupanja od ovog modela postojano se svrstavaju među *psychopathia sexualis*. U vezi s tim, u medicini se, kao jedina mogućnost za uklapanje pojedinaca koji prevazilaze dihotomne kategorije pola i roda, predlaže i praktikuje rešenje koje podrazumeva operativnu anatomsku korekciju tela takvih osoba, o čemu najbolje svedoče primeri savremenih transseksualaca i interseksualaca.

Predmet predloženog istraživanja predstavljaju, dakle, obrasci konceptualizacije kategorija transseksualnosti i interseksualnosti u nauci i društvu, pre svega uzimajući u obzir istorijski razvoj diskursa medicinske seksologije od poslednjih decenija XIX veka do danas. Za razliku od većine postojećih društveno-naučnih kritika, koje uglavnom naglašavaju etičke dimenzije medicinskog konstruisanja i tretmana intermedijarnih kategorija transseksualnosti i interseksualnosti, u ovom istraživanju pažnja će biti fokusirana prevashodno na logičke i epistemičke aspekte prirodnonaučnih shvatanja, koji pokazuju da su za antropologiju ne samo pomenute analitičke kategorije, nego, često, i medicinski narativi o njima, *bon à penser* u

smislu u kojem ovu sintagmu formuliše i koristi Klod Levi-Stros. Naime, pored neosporno važnih, često fascinantnih, uvida i rezultata moderne medicine, tačnije, uporedo s njima, medicinski diskurs o transseksualnosti, interseksualnosti i seksualnosti uopšte, često u pozadini skriva naslage neupitnih i samorazumljivih pretpostavki, kao i kulturno-istorijskih stereotipa maskiranih u naučna “načela” i “principe”.

2. Cilj istraživanja

Cilj predloženog istraživanja je da se ponudi precizan i obuhvatan kritički pregled relevantnih shvatanja fenomena transseksualnosti i interseksualnosti u uporednoj i interdisciplinarnoj perspektivi. Takođe, da se ispituju dometi epistemologije u kojoj bi koncept polne *razlike*, kao ishodište i posledica biološkog redukcionizma, bio zamenjen analitičkim konceptom *kontinuiteta* polnih odlika i mogućnošću kreiranja skale koja bi bila u stanju da obuhvati niz alternativnih polnih i rodni kategorija, identiteta i uloga. U širem smislu, predloženo istraživanje zamišljeno je i kao prilog jednoj novoj istorijskoj etnografiji koja bi otkrivala “svakodnevni život polnosti” i odnosa moći, uključujući i uslove pod kojima dolazi do pojave novih polnih i rodni kategorija.

3. Osnovne hipoteze

Osnovna hipoteza predloženog istraživanja preuzeta je iz teorije o performativnosti roda i radova niza društvenih i humanističkih naučnika, od Harolda Garfinkela i Ervina Gofmana, do Mišela Fukoa, Džudit Batler ili Gilberta Herta, i glasi da je kategorija pola, a ne samo kategorija roda, kulturni i istorijski konstrukt. Izvedena hipoteza je da biologistički usmerene konceptualizacije transseksualnosti i interseksualnosti nisu u stanju da prevaziđu bipolarnu kategorizaciju pola i roda, i da, zapravo, zahvaljujući ogromnom društvenom uticaju koji imaju, perpetuiraju i osnažuju podelu ljudskih bića na muškarce i žene, nudeći nam, istovremeno, transformisane i osnažene pojmove Prirode i Polnosti. Ova transformacija, međutim, nužno ostaje metodološki neutemeljena, budući da niz klasičnih binarnih opozicija (npr. telo:duh) redefiniše na kontradiktornim osnovama (na primer, ako je po definiciji “prirodno” da postoji komplementarnost polne anatomije i rodni identiteta, redefinicija prema kojoj je takođe “prirodno” da se anatomija i identitet ne podudaraju ne može ostati neproblematizovana).

4. Metod istraživanja

Osnovni metodi planiranog istraživanja su istorijski i komparativni, a tehnike analiza sadržaja i analiza diskursa. Svim tekstovima, bilo da je reč o teorijskim i empirijskim radovima ili o medijskim popularizacijama “naučnih otkrića” pristupa se kao kulturnim tekstovima u etnografskom i antropološkom značenju tog pojma.

5. Struktura rada - sadržaj

- I Uvod – predstavljanje problema, osnovni pojmovi, ciljevi i zadaci
- II Teorijsko-metodološki okviri istraživanja
- III Počeci seksologije i darvinovski polni dimorfizam
Darvinovska revolucija, polni dimorfizam i reproduktivna paradigma
Psychopathia sexualis: istraživanja Hiršfelda, Ulrihsa, Elisa, Frojda, Vajningera
- IV Klasična društvena teorija i istraživanje seksualnosti
- V Polne i rodne dihotomije: percepcije i interpretacije istorije zapadne seksualnosti
- VI Klinička etnografija
 - A. Kliničke slike transseksualnosti
 - B. Kliničke slike interseksualnosti
 - C. Kliničke slike srodnih “poremećaja” pola i roda
- VII Antropološka kritika kliničke “etnografije”
- VIII Analogije i paralele iz drugih vremena i kultura
Evnusi, Hidžre, Interseksualci kod Pokota, Berdaši
- IX Interseksualnost i transseksualnost u svetlu savremenih teorija pola i roda
- X Društveni značaj multirodne paradigme
- X Zaključak: ka ontologiji trećeg pola

6. Literatura

- P. Barbier, *The World of the Castrati: The History of an Extraordinary Operatic Phenomenon*, Souvenir Press, London, 1996.
- H. Benjamin, *The Transsexual Phenomenon*, Julian Press, New York, 1966.
- N. Besnier, “Polynesian gender liminality through time and space”, u: Gilbert Herdt (ed.), *Third sex, third gender: Beyond sexual dimorphism in culture and history*, Zone books, New York, 1994.

- N. Besnier, "Transgenderism, locality and the Miss Galaxy beauty pageant in Tonga", *American Ethnologist*, 29, 2002, 534–566.
- N. Besnier, "The social production of abjection: Desire and silencing among transgender Tongans", *Social Anthropology*, vol. 12, no. 3, 2004, 301–323.
- A. Bolin, *In Search of Eve: Transsexual Rites of Passage*, Bergin and Garvey, New York, 1988.
- A. Bolin, "Transcending and Transgendering: Male-to-Female Transsexuals, Dichotomy and Diversity", u: G. Herdt (ed.), *Third Sex, Third Gender: Beyond Sexual Dimorphism in Culture and History*, Zone Books, New York 1994.
- H. Boswell, "The Transgender Paradigm Shift Toward Free Expression", u: B. Bullough, V. Bullough and J. Elias (eds), *Gender Blending*, Prometheus Books, New York, 1997, 53–57.
- B. Bullough, V. Bullough and J. Elias, "Introduction", u: *Gender Blending*, Prometheus Books, New York, 1997, 15–25.
- B. Bullough, V. Bullough and J. Elias (eds.), *Gender Blending*, Prometheus Books, New York, 1997.
- V. Bullough, "Transsexualism in History", *Archives of Sexual Behaviour*, vol. 4, no. 5, 1975, 561–571.
- V. Bullough and B. Bullough, *Cross Dressing, Sex, and Gender*, University of Pennsylvania Press, Pennsylvania, 1993.
- Butler, *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*, Routledge, New York, 1990.
- J. Butler, *Bodies that Matter: On the Discursive Limits of "Sex"*, Routledge, New York, 1993.
- P. Califia, *Sex Changes: The Politics of Transgenderism*, Cleis Press, San Francisco, 1997.
- D. O. Cauldwell, "Psychopathia Transexualis", *Sexology*, 16, 1949, 274–280.
- C. Chase, "Hermaphrodites with Attitude: Mapping the Emergence of Intersex Political Action", *GLQ*, 4, 1998, 189–212.
- P. Cohen-Kettenis and F. Pfäfflin, *Transgenderism and Intersexuality in Childhood and Adolescence: Making Choices*, Sage, London, 2003.
- J. Colapinto, "The True Story of John/Joan", *Rolling Stone*, 11 December 1997.
- P. Conrad and J. W. Schneider, *Deviance and Medicalisation*, Mosby, London, 1980.
- M. Diamond and K. Sigmundson, "Management of Intersexuality: Guidelines for Dealing with Persons with Ambiguous Genitalia", *Archives of Pediatric and Adolescent Medicine*, 151, 1997, 1046–50.

- M. Diamond and K. Sigmundson, "Sex Reassignment at Birth: Long-Term Review and Clinical Implications", *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine*, 15, 1997, 298-304.
- Douglas, *Purity and danger. An analysis of concepts of pollution and taboo*, Routledge and Kegan Paul, London, 1966 (M. Daglas, *Čisto i opasno*, Plato - XX vek, Beograd 1993, prev. I. Spasić).
- A. D. Dreger, *Hermaphrodites and the Medical Invention of Sex*, Cambridge: Harvard University Press, 1998.
- E. D. Dreger, "Neodreden pol' ili ambivalentna medicina?", *Kultura*, 105-106, 2002, 147-169.
- R. Edžerton, "Interseksualnost kod Pokota", *Kultura*, 105-106, 2002, 130-146.
- R. Ekins, "On Male Femaling: A Grounded Theory Approach to Cross-Dressing and Sex-Changing", *The Sociological Review*, vol. 41, no. 1, 1993, 1-29.
- R. Ekins, "Science, Politics and Clinical Intervention: Harry Benjamin, Transsexuality and the Problem of Heteronormativity", *Sexualities*, vol. 8, no. 3, 2005, 306-328.
- R. Ekins and D. King (eds.), *Blending Genders: Social Aspects of Cross-Dressing and Sex-Changing*, Routledge, London, 1996.
- R. Ekins and D. King, "Is the Future Transgendered?", u: A. Purnell (ed.), *Conference Report of the 4th International Gender Dysphoria Conference*, Gendys, London, 1996, 97-103.
- R. Ekins and D. King, "Blending Genders: Contributions to the Emerging Field of Transgender Studies", *International Journal of Transgenderism*, vol. 1, no. 1, 1997.
<http://www.symposion.com/ijt/ijtc0101.htm>
- R. Ekins and D. King, "Towards a Sociology of Transgendered Bodies", *The Sociological Review*, 47, 1999, 580-602.
- R. Ekins and D. King, *The Transgender Phenomenon*, SAGE, London and New Delhi, 2006.
- M. Eljajade, "Androgin ili misterija potpunosti", *Gradac*, 73-75, Čačak 1986-1987, 110-120.
- P. Elliot and K. Roen, "Transgenderism and the Question of Embodiment: Promising Queer Politics?" *GLQ*, 4, 1998, 231-262.
- A. Fausto-Sterling, *Body Building: How Biologists Construct Sexuality*, Basic Books, New York, 1999.
- A. Fausto-Sterling, "The Five Sexes: Why Male and Female are not Enough", *The Sciences*, March/April 1993, 20-25).
- A. Fausto-Sterling, "The Five Sexes, Revisited", *The Sciences*, July/August 2000, 19-23.
- A. Fausto-Sterling, *Sexing the Body*, Basic Books, New York, 2000.

- M. Foucault, *The History of Sexuality, Volume 1: An Introduction*, Random House, New York, 1978.
- M. Foucault, "Sex, Power and the Politics of Identity", *The Advocate*, 400, 1984.
- M. Fuko, *Istorija seksualnosti: Korišćenje ljubavnih uživanja*, Prosveta, Beograd, 1988.
- S. Frojd, *O seksualnoj teoriji*, Matica srpska, Novi Sad, 1969.
- R. Fulton and S. V. Anderson, "The Amer-Indian 'man-woman': Gender, Liminality and Cultural Continuity", *Current Anthropology*, vol. 33, no. 5, 1992, 603-610.
- M. Garber, *Vested Interests: Cross-Dressing and Cultural Anxiety*, New York, Routledge, 1992.
- M. Garber, "Šik od Arabije: transvestizam, transseksualizam i erotika kulturnog prisvajanja", *Ženske studije*, 2/3, 1995, 162-184.
- H. Garfinkel, "Passing and the Managed Achievement of Sex Status in an Intersexed Person, Part 1", u: *Studies in Ethnomethodology*, Prentice Hall, Englewood Cliffs, 1967.
- C. Geertz, *Savoir local, savoir global*, Presses Universitaires de France, Paris, 1986.
- E. Goffman, *Gender Advertisements*, Macmillan, London, 1979.
- F. Haynes and T. McKenna (eds), *Unseen Genders: Beyond the Binaries*, Peter Lang, New York, 2001.
- E. Heinemann, "'Fakafefine': men who are like women. Incest taboo and transsexuality in Tonga (Polynesia)", *Gender and Psychoanalysis*, 5, 2000, 155-183.
- G. Herdt (ed.), *Third Sex, Third Gender: Beyond Sexual Dimorphism in Culture and History*, Zone Books, New York, 1994.
- G. Herdt, "Introduction: Third Sexes and Third Genders", U: G. Herdt (ed.), *Third Sex, Third Gender: Beyond sexual Dimorphism in Culture and History*, Zone Books, New York, 1994. (G. Hert, "Treći pol i treći rod", *Kultura*, 105-106, 63-131, prev. Z. Ivanović i A. Zaharijević).
- D. B. Hill, "Categories of Sex and Gender: Either/Or, Both/And, and Neither/Nor", *History and Philosophy of Psychology Bulletin*, vol. 12. no. 2, 2000, 25-33.
- A. Hostetler and G. Herdt, "Culture, Sexual Lifeways, and Developmental Subjectivities: Rethinking Sexual Taxonomies", *Social Research*, vol. 65, issue 2, (summer) 1998, p. 249-291.
- Z. Ivanović i P. Šarčević, "O statusu tela u antropologiji", *Kultura*, 105-106, 2002, 9-24.
- S. Kessler, "The Medical Construction of Gender: Case Management of Intersexed Infants", *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 16, 1990, 3-26.

- S. Kessler, "Meanings of Genital Variability", *Chrysalis: The Journal of Transgressive Gender Identities*, 2, 1997, 33-37.
- S. Kessler, *Lessons from the Intersexed*, Rutgers University Press, New Brunswick, 1998.
- S. Kessler and W. McKenna, *Gender: An Ethnomethodological Approach*, John Wiley & Sons, New York, 1978.
- S. Kessler and W. Mc Kenna, "Who Put the 'Trans' in Transgender? Gender Theory and Everyday Life", *International Journal of Transgenderism*, vol. 4, no. 3, 2000.
<http://www.symposion.com/ijt/gilbert/kessler.htm>.
- D. King, "Social Constructionism and Medical Knowledge: The Case of Transsexualism", *Sociology of Health and Illness*, vol. 9, no. 1, 1987, 351-377.
- D. Kulick, *Travesti. Sex, gender and culture among Brazilian transgendered prostitutes*, University of Chicago Press, Chicago, 1998.
- T. Laqueur, *Making Sex: Body and Gender from the Greeks to Freud*, Harvard University Press, Cambridge, 1990.
- A. Lawrence, "Sexuality and Transsexuality: A New Introduction to the Concept of Autogynephilia", Transsexual Women's Resources, 2000.
<http://www.annelawrence.com/newintroagp.html>
- J. Lorber and S. A. Farrell (eds.), *The Social Construction of Gender*, Sage, Newbury Park — London — New Delhi, 1991.
- B. Malinovski, "Seks i potiskivanje u primitivnom društvu", *Magija, nauka i religija*, Prosveta, Beograd, 1971, 130-267.
- B. Malinowski, *The Sexual Life of Savages in North-western Melanesia*, Scribners, New York, 1929.
- J. Money, "Determinants of human gender identity/role", u: J. Money and H. Musaph, *Handbook of Sexology*, Biomedical Press, Amsterdam, 1977.
- S. Monro and L. Warren, "Transgendering Citizenship", *Sexualities*, vol. 7, no. 3, 2004, 345-362.
- S. Nanda, *Neither Man Nor Woman: The Hijras of India*, Wadsworth Publishing Co., California, 1990).
- A. Natarajan, "Medical Ethics and Truth Telling in the Case of Androgen Insensitivity Syndrome", *Canadian Medical Association Journal*, 154, 1996, 568-570.
- Ž. Papić i Lidija Sklevicky (prir.), *Antropologija žene*, Prosveta (Biblioteka XX vek), Beograd 1983.
- Ž. Papić, *Polnost i kultura*, XX vek, Beograd 1997.

- J. Prosser, *Second Skins: The Body Narratives of Transsexuality*, Columbia University Press, New York, 1998.
- Z. Rakić, J. Marić, D. Slijepčević, S. Vujović i S. Perović, *Polni identitet i promena pola*, BIGZ, Beograd, 1993.
- W. Roscoe, "How to become a berdache", u: G. Herdt (ed.), *Third Sex, Third Gender: Beyond Sexual Dimorphism in Culture and Society*, Zone Books, New York, 1994.
- J. Roughgarden, *Evolution's rainbow: diversity, gender, and sexuality in nature and people*, University of California Press, Berkeley and Los Angeles, 2004.
- E. Sagarin, "Transsexualism, Legitimation, Amplification and Exploitation of Deviance by Scientists and Mass Media", u: C. Winick (ed.), *Deviance and Mass Media*, Sage, Beverly Hills, 1978.
- B. Saladin d'Anglure, "Le troisième sexe", *La Recherche*, vol. 23, no 245, 1992, 837-844.
- J. Shapiro, "Transsexualism: Reflections on the Persistence of Gender and the Mutability of Sex", u: J. Epstein and K. Straub (eds.), *Body Guards: The Cultural Politics of Gender Ambiguity*, Routledge, New York, 1991, 248-279.
- J. M. Sloop, "Disciplining the Transgendered: Brandon Teena, Public Representation, and Normativity", *Western Journal of Communication*, Vol. 64, Issue 2, 2000, 165-190.
- C. Socarides, "The Desire for Sexual Transformation: A Psychiatric Evaluation of Transsexualism", *American Journal of Psychiatry*, vol. 125, no. 10, 1969, 1419-25.
- "Special Issue: Intersexuality," *Chrysalis: The Journal of Transgressive Gender Identities*, 2, 1997.
- R. Stoller, *The Transsexual Experiment*, Hogarth Press, London, 1975.
- S. Stryker, "The Transgender Issue: An Introduction", *GLQ*, 4, 1998, 145-158.
- C. Vance, "Anthropology Rediscovered Sexuality: A Theoretical Comment", *Social Science and Medicine*, 33, 1991, 875-884.
- O. Weininger, *Pol i karakter*, književne novine, Beograd, 1986.
- C. West and D. H. Zimmerman, "Doing Gender", *Gender and Society*, 1, 1987, 125-151.
- U. Wikan, "Man Becomes Woman: Transsexualism in Oman as a Key to Gender Roles", *Man* (ns) 12, 1977.
- S. Winter and N. Udomsak, "Male, Female and Transgender: Stereotypes and Self in Thailand", *International Journal of Transgenderism*, vol. 6, no.1, 2002.
- http://www.symposion.com/ijt/ijtvo06no01_04.htm
- J.-N. Zhau, M. Hofman, L. Gooren and D. Swaab, "A sex difference in the human brain and its relation to transsexuality", *Nature*, 378, 1997, 68-70.

K. Zucker, “Intersexuality and gender identity differentiation”, *Annual Review of Sex Research*, 10, 1999, 1–69.

Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet
NASTAVNO-NAUČNOM VEĆU

Na sednici Odeljenja za etnologiju i antropologiju, održanoj 18.06.2009. godine, izabrani smo u komisiju za odobrenje teme doktorske disertacije, koju je pod naslovom „**Konstruisanje trans-seksualnosti i interseksualnosti između nauke i ideologije: Metodološka kritika**“, podneo kandidat mr Predrag Šarčević. Pošto smo pročitali prijavu, pregledali podnetu dokumentaciju i ocenili ih, podnosimo Veću sledeći

IZVEŠTAJ

Mr Predrag Šarčević, veoma iskusni istraživač u oblasti rodni studija i antropologije seksualnosti, prijavio je temu doktorske disertacije u kojoj namerava da ponudi originalnu metodološku kritiku preovlađujućih konceptualizacija seksualnosti u naučnim i javnim diskursima. Značaj ove teme, osim nesumnjivog društvenog, leži u činjenici da kandidat namerava da razvije metodološku argumentaciju kojom će naučno da ospori perepturianje produkcije argumenata u prilog rasističkom odnosu prema seksualno različitim u nauci i u javnosti, što je modus kojim antropologija kao nauka o kulturi, doprinosi kulturnoj kritici i društvenim reformama.

Osnovna tema predložene disertacije, kao i u prijavi izneta interpretacija rezultata preliminarne istraživanja, nagoveštavaju originalnost i primenljivost rezultata disertacije. Izabrana metodologija prati globalne naučne standarde konstruktivističke kritike esencijalizma, i na planu izgradnje pojmova, i na planu teorijskog istraživanja, i na planu terenskog istraživanja, i na planu primene rezultata nauke. Komisiji je posebno interesantna činjenica da će kandidat sprovesti analizu diskursa naučnih konstrukata i potom ih uporediti sa obrazovnim i medijskim konstruktima, što ovu temu pozicionira na granicu antropologije seksualnosti, medicinske antropologije, antropologije nauke i antropologije javnih i praktičnih politikâ. Demaskiranje naučnih stereotipa putem analize diskursa, logičko-epistemološke analize, socijalno-pravne analize i analize pozicionirane u domen preispitivanja politike znanja, predstavlja ambiciozan, ali ne i pretenciozan metodološki cilj koji je kandidat postavio pred svoj rad. Kada je o predloženoj strukturi rada reč, kandidat predviđa kontekstualni uvod

u problematiku, komentar razvoja metodologije, primenu metoda na zabrani fenomen, koherentno iznošenje argumentacije i rekapitulativni zaključak, čime demonstrira da je jasna struktura disertacije već pripremljena. I kada je o izboru literature reč, jasno je da kandidat koji je autor originalnih naučnih radova iz oblasti u kojoj namerava da piše disertaciju, poznaje datu problematiku, prethodna istraživanja, argumente, njihov smisao i primene.

Forma prijave, posebno preciznost izražavanja, koherentnost argumentacije i nepretencioznost kandidata, ukazuju na mogućnost da naučna zajednica ovom disertacijom dobije dragocene, na istraživanjima zasnovane rezultate o vidovima konstruisanja seksualne drugosti. Ukoliko, a što dizajn istraživanja nagoveštava, uspe da ostvari ciljeve najavljene u prijavi, kandidat će ponuditi i rezultate od velikog civilizacijskog značaja, koji bi mogli da doprinesu smanjenju intenziteta kojim se ekskluzija seksualno različitih građana i građanki našeg društva vrši na „naučnim“ osnovama, posebno u sistemu zdravstvene zaštite, medijima, škostvu i javnosti uopšte. Upotreba „naučnih dokaza“ u perpetuiranju mržnje i netolerancije biće ovim istraživanjem dodatno demaskirana, a naš Univerzitet i šira naučna zajednica, moći će da budu ponosni na činjenicu da naučnim sredstvima doprinose podizanju opšteg civilizacijskog nivoa društva, poštovanju zakona i međunarodnih obaveza Republike Srbije.

Imajući u vidu koliko su teme o kojima mr Šarčević namerava da piše društveno osetljive, komisija na osnovu prijave teme i priložene dokumentacije, smatra da kandidat poseduje iskustvo neophodno u ovom slučaju.

Imajući sve navedeno u vidu, predlažemo nastavno-naučnom veću da odobri mr Predragu Šarčeviću izradu disertacije pod naslovom „**Konstruisanje trans-seksualnosti i interseksualnosti između nauke i ideologije: Metodološka kritika**“.

U Beogradu
22.06.2009.

Komisija

doc. dr Miloš Milenković, mentor

prof. dr Bojan Žikić

doc. dr Zorica Ivanović

prof. dr Karel Turza
Univerzitet u Beogradu –
Medicinski fakultet